

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет медицини та громадського здоров'я
Загально- медичних наук**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОКп 10 Фізична терапія при хірургічних та онкохірургічних захворюваннях

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ

Другий (магістерській) рівень
Магістр з фізичної терапії
22 Охорона здоров'я
227 «Терапія та реабілітація»
227.01 Фізична терапія

Розробники і викладачі <i>(зазначаються розробники і викладачі, які викладають дисципліну - посада, наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)</i>	Контактний телефон, адреса	E-mail
Браїловський Богдан Юрійович	+38(099)109-92-86 Вул.Фонтанська дорога 23/1	mgu.klinik@ gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Ця дисципліна спрямована на розвиток у студентів загальних та фахових компетентностей, необхідних для роботи фізичним терапевтом. Студенти навчатимуться аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнтів з хірургічними та онкохірургічними захворюваннями. Вони також зможуть визначати функціональний стан пацієнтів різного віку, встановлювати цілі втручання та розробляти технології втручання при різних захворюваннях. Крім того, студенти зможуть реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії відповідно до наявних ресурсів і середовища. Обсяг дисципліни становить 4 кредити ЄКТС. Організація навчального процесу здійснюється за вимогами Європейської кредитно-трансферної системи.

Метою викладання навчальної дисципліни «Фізична терапія при хірургічних та онкохірургічних захворюваннях» є формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до застосування у професійній діяльності сучасних засобів фізичної терапії та ерготерапії при хірургічних та онкологічних захворюваннях.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Фізична терапія при хірургічних та онкохірургічних захворюваннях» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність здійснювати професійну діяльність фізичного терапевта або ерготерапевта, розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної терапії або ерготерапії відповідно до спеціалізації.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 6. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 7. Здатність працювати автономно.

ЗК 8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 2. Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії або ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.

СК 3. Здатність ефективно спілкуватися з пацієнтом/клієнтом, його родиною й опікунами, формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму терапії.

СК 4. Здатність до роботи у реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.

СКфт 1. Здатність розуміти клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

СКфт 2. Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан.

СКфт 3. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

СКфт 4. Здатність проводити фізичну терапію осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

СКфт 5. Здатність проводити фізичну терапію осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

СКфт 8. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів у фізичній терапії, керувати роботою асистентів, помічників та волонтерів.

Навчальна дисципліна «Фізична терапія при хірургічних та онкохірургічних захворюваннях» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (ПРН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН 2. Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.

ПРН 5. Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.

ПРН 7. Спілкуватися з пацієнтом/клієнтом для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та результатів фізичної терапії.

ПРН 8. Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології.

ПРН 9. Встановлювати цілі втручання.

ПРН 10. Створювати (планувати) програму фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.

ПРН 11. Реалізовувати програми фізичної терапії фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану відповідно до наявних ресурсів і оточення.

ПРН 12. Здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програми фізичної терапії.

ПРН 13. Коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.

ПРН 14. Проводити самостійну практичну діяльність.

ПРН 19. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах в умовах військового часу; вибирати методи та засоби збереження життя.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знати: особливості етіології та патогенезу різних хірургічних патологічних станів, методи оцінки фізичної терапії в хірургії, особливості адекватного вибору індивідуальних та групових занять для хірургічних хворих, основні діагностичні критерії, методи діагностики та принципи фізичної терапії у хворих із хірургічною патологією залежно від етапу реабілітації.

Вміти: навички розробки та застосування програми фізичної терапії для хірургічних хворих, проводити лікувальну гімнастику з хірургічними хворими та рекомендувати індивідуальні програми фізичної терапії в залежності від стану хворого та особливостей хірургічного втручання, оволодіти навичками проведення дихальної гімнастики. Вміти встановити реабілітаційний діагноз пацієнту, необхідний для розробки програми фізичної терапії на певному етапі відновного лікування.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	14	28	78	2	4	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин			
	усього	лекції	практ.	самост. роб.
Тема 1. Основи загальної хірургії. Профілактика хірургічної інфекції. Антисептика, її види. Асептика. Десмургія.	16	2	6	8
Тема 2. Загальні принципи фізичної терапії після хірургічних операцій.	12	2	2	8
Тема 3. Поняття про хірургічну інфекцію.	8	0	2	6
Тема 4. Рани, класифікація, особливості фізичної терапії та ерготерапії	12	2	2	8

при різних видах ран.				
Тема 5. Особливості фізичної терапії та ерготерапії при опіках та відмороженнях.	12	2	2	8
Тема 6. Класифікація післяопераційних ускладнень з боку різних систем та органів, засоби фізичної терапії у їх попередженні та лікуванні.	12	2	2	8
Тема 7. Особливості відновного лікування після операцій на органах грудної порожнини.	14	2	4	8
Тема 8. Особливості відновного лікування після операцій на органах черевної порожнини.	14	2	4	8
Тема 9. Поняття про онкологію, пухлинний процес, причини виникнення пухлин. Класифікація пухлин.	10	0	2	8
Тема 10. Фізична терапія та ерготерапія при мастектомії.	10	0	2	8
<i>Усього годин</i>	120	14	28	78
Підсумковий контроль - екзамен				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Основи загальної хірургії. Профілактика хірургічної інфекції. Антисептика, її види. Асептика. Десмургія.	6
2	Тема 2. Загальні принципи фізичної терапії після хірургічних операцій. Види, етапи, та періоди реабілітації. Тривалість та фази перебігу післяопераційного періоду. Поняття про інтенсивну терапію та контроль стану хворого у післяопераційному періоді. Особливості догляду за хворим після операції.	2
3	Тема 3. Поняття про хірургічну інфекцію.	2
4	Тема 4. Рани, класифікація, особливості фізичної терапії та ерготерапії при різних видах ран.	2
5	Тема 5. Особливості фізичної терапії та ерготерапії при опіках та відмороженнях.	2

6	Тема 6. Класифікація післяопераційних ускладнень з боку різних систем та органів, засоби фізичної терапії у їх попередженні та лікуванні.	2
7	Тема 7. Особливості відновного лікування після операцій на органах грудної порожнини.	4
8	Тема 8. Особливості відновного лікування після операцій на органах черевної порожнини.	4
9	Тема 9. Поняття про онкологію, пухлинний процес, причини виникнення пухлин. Класифікація пухлин.	2
10	Тема 10. Фізична терапія та ерготерапія при мастектомії.	2
Усього		28

7. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи загальної хірургії. Профілактика хірургічної інфекції. Антисептика, її види. Асептика. Десмургія.	2
2	Загальні принципи фізичної терапії після хірургічних операцій.	2
3	Рани, класифікація, особливості фізичної терапії та ерготерапії при різних видах ран.	2
4	Особливості фізичної терапії та ерготерапії при опіках та відмороженнях.	2
5	Класифікація післяопераційних ускладнень з боку різних систем та органів, засоби фізичної терапії у їх попередженні та лікуванні.	2
6	Особливості відновного лікування після операцій на органах грудної порожнини.	2
7	Особливості відновного лікування після операцій на органах черевної порожнини.	2
Усього		14

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Фізична терапія при хірургічних та онкохірургічних захворюваннях» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.

5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Основи загальної хірургії. Профілактика хірургічної інфекції. Антисептика, її види. Асептика. Десмургія.	8
2	Тема 2. Загальні принципи фізичної терапії після хірургічних операцій.	8
3	Тема 3. Поняття про хірургічну інфекцію.	6
4	Тема 4. Рани, класифікація, особливості фізичної терапії та ерготерапії при різних видах ран.	8
5	Тема 5. Особливості фізичної терапії та ерготерапії при опіках та відмороженнях.	8
6	Тема 6. Класифікація післяопераційних ускладнень з боку різних систем та органів, засоби фізичної терапії у їх попередженні та лікуванні.	8
7	Тема 7. Особливості відновного лікування після операцій на органах грудної порожнини.	8
8	Тема 8. Особливості відновного лікування після операцій на органах черевної порожнини.	8
9	Тема 9. Поняття про онкологію, пухлинний процес, причини виникнення пухлин. Класифікація пухлин.	8
10	Тема 10. Фізична терапія та ерготерапія при мастектомії.	8
	Усього	78

9. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%

підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення диференційного заліку.	50%
--	-----

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит
--	---

10. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

<i>Денна форма навчання</i>			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-/-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-/-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль Диференційний залік			50
Всього балів			100

11. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

(для іспиту)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);
- «задовільно» / «зараховано» Е - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.
- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація: Підручник, 3-тє вид., перероблене та доповнене. – Київ: Олімпійська література, 2010. – 488 с.
2. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів / За ред. проф. Ю.М. Мостового. – 22-ге вид., перероб. – Київ, Центр ДЗК, 2017. – 616 с.
3. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубева, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л.: ЗУКЦ, 2010. – 240 с.
4. Клінічна онкологія / За ред. проф. Б. А. Палюха. - Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2012. - 704 с.
5. Хірургічні хвороби із клінічною патологією / За ред. А. Г. Іфтодія, І. В. Шкварковського. Навч. посібник. Чернівці, Медуніверситет, 2012. - 499 с.
6. Хірургія / За ред. Л. Я. Ковальчука. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2010. - 1056 с..

Додаткова:

1. Фелештінській Я.П. Післяопераційні грижі живота. - К .: ТОВ «Бізнес-Логіка» 2012. - 200 с.
2. Actual problems of emergency abdominal surgery / Edited by Dmitry Victorovich Garbuzenko // InTech. - 2016. - 216 p.
3. Agresta F. Laparoscopic Cholecystectomy / Ferdinando Agresta, Fabio Cesare Campanile, Nereo Vettoretto // Springer International Publishing Switzerland. - 2014. - 185 p.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://www.moz.gov.ua/ua/portal> – офіційний веб-сайт МОЗ України;
2. <http://inmeds.com.ua> – веб-ресурс «Єдиний медичний простір»;
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.